

بسمه تعالی
طرح تحقیق پایان نامه کارشناسی ارشد

کد ملی :

نام و نام خانوادگی دانشجو	شماره دانشجویی	دانشکده	بخش/گروه	امضا دانشجو

مشخصات اساتذ راهنما و مشاور	نام و نام خانوادگی	رتبه دانشگاهی	محل خدمت	امضا و تاریخ
استاد راهنمای اصلی				
استاد راهنمای دوم (در صورت رُز)				
درصد سهم استاد راهنمای دوم :				
استاد مشاور (در صورت رُز)				

عنوان:
Title:

تعریف مساله، اهداف، و سوالات تحقیق:

فرضیه ها/ پیش فرض ها:

مواد و روش انجام تحقیق:

جنبه جدید بودن و نوآوری:

فهرست مراجع:

عنوان مصوب:

Approved title:

کمیته تخصصی گروه

نام و نام خانوادگی	عنوان	رتبه علمی	رای	امضا

توضیحات

--

امضای مدیر گروه
تاریخ

تکمیل این قسمت اجباری می باشد موضوع پایان نامه طبق لیست پیوست جزء بخش دوم گروه ..... بند ..... اولویتهای تحقیقاتی طبق بخشنامه شماره ۳۰/۵۱۶۸۲ مورخ ۸۹/۷/۶ و ۳۰/۵۱۱۸۵ مورخ ۸۹/۷/۵ می باشد:
عنوان اولویت:

تکمیل این قسمت اجباری می باشد. موضوع پایان نامه طبق لیست پیوست جزء بخش دوم گروه ..... بند ..... اولویتهای تحقیقاتی طبق بخشنامه شماره ۳۰/۵۱۶۸۲ مورخ ۸۹/۷/۶ و ۳۰/۵۱۱۸۵ مورخ ۸۹/۷/۵ می باشد:
عنوان اولویت:

امضاء رئیس شورا/مدیر گروه

تاریخ تصویب در شورای پژوهشی
دانشکده/گروه تخصصی:

نحوه پاسخ به برخی از بندهای فرم طرح تحقیق و راهنماییهای لازم به شرح زیر است:

عنوان پایان نامه/ساله

عنوان می‌تواند از موضوع، هدف، فرضیه یا سؤال پژوهش استخراج شود اما باید بگونه‌ای باشد که کل طرح را در برگیرد. در صورت وجود محدودیت خاصی در قلمرو پژوهش، ذکر آن در عنوان لازم است. درچنین مواردی می‌توان عنوان را به دو قسمت کلی (برای نشان دادن موضوع پژوهش) و جزئی (برای نشان دادن قلمرو پژوهش) تقسیم کرد و نوشت.

تعریف مسأله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق

مسأله و سؤالهای اصلی تحقیق باید شامل توضیح روشن، صریح، قاطع و مختصری از آنچه که پژوهشگر واقعاً قصد انجام، بررسی یا تعیین آن را دارد باشد و شناختی دقیق و واضح را از زمینه پژوهش ارائه کند. دامنه موضوع پژوهش باید محدود بوده و حتی المقدور فقط یک مسأله یا مشکل را در برگیرد و فاقد کلی‌گویی، ابهام و پیچیدگی باشد. مسأله می‌تواند به صورت خبری یا سوالی باشد.

سابقه و ضرورت انجام تحقیق

مرور سابقه علمی موضوع، خلاصه‌ای از آثار علمی موجود در زمینه موضوع پژوهش است که باید نشان دهد که مهمترین آثار موجود در این زمینه توسط دانشجو، مطالعه، بررسی و ارزیابی شده است. اگر کار مشابهی با آنچه که دانشجو به دنبال انجام آن است قبلاً انجام شده باشد دانشجو در این قسمت باید به نوعی ثابت کند که پژوهش پیشنهادی وی باز هم لازم است که انجام شود. هم چنین ضرورت پرداختن به چنین پژوهشی با اهمیت موضوع آن با توجه به معیارهایی نظیر توسعه کشور، صرفه‌جویی در هزینه‌ها، گسترش دانش، بهبود روشها، حل مشکلات کشور و نظایر آن باید به اثبات رسد.

فرضیه‌ها

در حالی که تعریف مسأله، جهت کلی مطالعه را نشان می‌دهد، فرضیه به تفصیل و با دقت، جهت کار را روشن می‌کند. فرضیه، پاسخ اولیه پژوهشگر به مسأله پژوهش است که باید قابل سنجش و آزمایش باشد. در صورتی که پژوهش دارای فرضیه باشد، این فرضیه یا فرضیه‌ها باید روابط بین متغیرهای پژوهش را نشان دهند. بنابراین در این صورت، متغیرهای مستقل باید به دقت تعیین و تشریح شوند.

هدف‌ها

در تشریح هدف پژوهش باید به متغیرهایی که قرار است آزموده شوند، نظریه‌ای که به کار گرفته می‌شود، روشهایی که استفاده می‌شوند و جامعه پژوهش اشاره شود. هدف پژوهش باید آنچه را که در نهایت و پس از انجام پژوهش حاصل خواهد شد نشان دهد. هدف یا هدفهای پژوهش باید نتایج اصلی پژوهش را توصیف‌کنند و قابل سنجش و ارزیابی، روشن و قابل درک و قابل حصول باشند. اهمیت هدفهای پژوهش در این است که بخش مهمی از ارزیابی نتایج انجام طرحهای پژوهش و موفقیت یا عدم موفقیت پژوهشگر با ارزیابی میزان حصول به نتایج انجام می‌شود. در این بند می‌توان یک هدف کلی و سپس چند هدف جزئی را که تشکیل‌دهنده هدف کلی هستند مطرح کرد.

روش انجام تحقیق

روش پژوهش را می‌توان از چند بعد تعیین کرد:

از نظر زمان:

پژوهش تاریخی: هنگامی که موضوع مربوط به زمان گذشته است و از طریق مطالعه عمیق منابع و موارد مربوط به گذشته به روشن ساختن مسأله مورد نظر در زمان حال می‌پردازد.

پژوهش پیمایشی: هنگامی که موضوع مربوط به زمان حال است و در پی آنیم که با گردآوری داده‌ها و اطلاعات درباره شرایط فعلی به شناخت بهتر و کاملتری از وضع موجود برسیم.

پژوهش تجربی: هنگامی که موضوع مربوط به آینده است و می‌خواهیم وضعیت جدیدی ایجاد کنیم تا براساس تجربه، آزمایش و مطالعه موضوع در شرایط کنترل شده یا معینی به پیش‌بینی‌های قابل تعمیم برای آینده دست یابیم.

از نظر هدف:

پژوهش توصیفی: هنگامی که ماهیت، شرایط و عناصر متشکله موضوع مورد بررسی بدون قضاوت و داوری وصف می‌شوند.

پژوهش تطبیقی: هنگامی که می‌خواهیم با کسب اطلاعات درباره مجموعه شرایط، وضعیت یا گروهی از آزمودنیها آنها را با ضوابطی خاص مقایسه کرده و درباره آنها داوری کنیم.

پژوهش ارزشیابی: هنگامی که می‌خواهیم بر پایه ضابطه یا معیارهای معینی نسبت به مختصات موضوع به نسبت آنچه باید باشد داوری و ارزشیابی کنیم.

از نظر روش گردآوری اطلاعات:

مشاهده: گردآوری اطلاعات و شناخت واقعیتها با استفاده از حواس و با توجه و تمرکز مستقیم بر روی موضوع صورت می‌گیرد.

آزمایش: گردآوری اطلاعات با ایجاد یک محیط غیرواقعی که به وسیله پژوهشگر ساخته می‌شود و دستکاری در متغیر مستقل تحت کنترل شده، انجام می‌شود. در این روش، گردآوری اطلاعات ممکن است با استفاده از تجهیزات و وسایل مربوطه انجام شود.

پرسشنامه: گردآوری اطلاعات از طریق پرسش از آزمودنی درباره موضوع به صورت کتبی انجام می‌شود.

مصاحبه: گردآوری اطلاعات از طریق پرسش حضوری از آزمودنی درباره موضوع صورت می‌پذیرد.

مطالعه: گردآوری اطلاعات از طریق مرور و بررسی سوابق و پیشینه‌های موجود در کتابخانه‌ها یا سایر مراکز اطلاعات و همچنین پرونده‌ها و انواع دیگر وسایل نگهداری اطلاعات انجام می‌گیرد.

در صورتی که روش دیگری به کار برده می‌شود باید ذکر شود.

از نظر جامعه و نمونه:

در این قسمت، چگونگی گردآوری اطلاعات از لحاظ جامعه یا نمونه تعیین می‌شود. در صورتی که اطلاعات کلیه آحاد جامعه مورد پژوهش به صورت تک به تک گردآوری شود، سرشماری انجام شده اما اگر تعداد محدود و معینی از آحاد جامعه انتخاب شوند و فقط اطلاعات مربوط به آنها بررسی شود، نمونه‌گیری انجام شده است. نمونه‌گیری می‌تواند به روشهای زیر انجام شود:

نمونه‌گیری تصادفی ساده: در این روش، عناصر نمونه به صورت تصادفی، مستقیم و در یک مرحله از جامعه‌گزینش می‌شوند. شانس کلیه عناصر برای انتخاب، مساوی است. انتخاب تصادفی می‌تواند با استفاده از جدول اعداد تصادفی یا به صورت قرعه‌کشی باشد.

نمونه‌گیری تصادفی با طبقه‌بندی: در این روش، ابتدا جامعه به طبقات یا قسمتهای همگن و دو به دو سازگار تقسیم می‌شود و آنگاه نمونه‌های تصادفی ساده از طبقات انتخاب می‌شوند.

نمونه‌گیری خوشه‌ای: در این روش، جامعه به گروهها یا خوشه‌هایی از عناصر تقسیم و نمونه‌ای احتمالاتی از خوشه‌ها انتخاب می‌شوند و تمام عناصر خوشه‌های انتخاب شده در نمونه منظور می‌شود. این نوع نمونه‌گیری می‌تواند یک مرحله‌ای باشد یا به صورت چند مرحله‌ای انجام پذیرد.

نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک: در این روش، هر K امین عنصر چهارچوب، برای نمونه انتخاب می‌شود.

اولین عنصر در بین K فرد نخستین، به طور تصادفی تعیین می‌شود.

نمونه‌گیری انتخابی: در این روش، عناصر نمونه براساس قضاوت پژوهشگر و به صورت غیرتصادفی و غیراحتمالاتی برگزیده می‌شوند.

در صورتی که روش دیگری به کار برده می‌شود باید ذکر شود.

از نظر روش تحلیل اطلاعات:

در این قسمت باید روش تحلیل اطلاعات گردآوری شده برای اثبات یا رد فرضیه یا پاسخ به سؤال پژوهش نوشته شود. تحلیل اطلاعات می‌تواند به دو روش کلی تحلیل کمی اطلاعات یا تحلیل کیفی اطلاعات انجام شود.

تحلیل کمی اطلاعات: در صورتی که اطلاعات گردآوری شده کمی باشند، برای تحلیل آنها باید از تکنیکهای تحلیل کمی اطلاعات استفاده کرد.

- اگر اطلاعات فقط تلخیص، تشریح یا نمایش داده می‌شوند، تحلیل توصیفی اطلاعات انجام می‌شود. تحلیل توصیفی اطلاعات با نمایش توزیع فراوانی داده‌ها، شاخصهای مرکزی (مثل میانه، نما و مد)، شاخصهای پراکندگی (مثل واریانس و انحراف معیار) و نظایر آنها انجام می‌شود.

- اگر با تحلیل اطلاعات، از نتایج بدست آمده از داده‌های مربوط به یک نمونه، درباره کل جامعه نتیجه‌گیری می‌شود و این نتایج به جامعه تعمیم داده می‌شود، تحلیل استنباطی اطلاعات انجام می‌گردد. تحلیل استنباطی اطلاعات با تکنیکهایی نظیر پیش‌بینی (مثل سریهای زمانی)، اندازه‌گیری همبستگی (مثل همبستگی پیرسون یا رتبه‌بندی اسپیرمن) و اندازه‌گیری تفاوتها (مثل مربع کای یا تی استیودنت) و نظایر آنها انجام می‌شود.

تحلیل کیفی اطلاعات: در صورتی که اطلاعات گردآوری شده کیفی باشند، برای تحلیل آنها باید از تکنیکهای تحلیل کیفی اطلاعات استفاده کرد.

- اگر اطلاعات کیفی برای تحلیل بهتر تبدیل به اطلاعات کمی می‌شوند، از تکنیکهای تبدیل کیفیت به کمیت استفاده می‌شود. از جمله این تکنیکها می‌توان به تحلیل محتوا اشاره کرد.

- اگر اطلاعات کیفی به همان صورت تحلیل می‌شوند، از تکنیکهای بدون تبدیل به کمیت استفاده می‌شود. از جمله این تکنیکها می‌توان به روش تحلیل کلی، الگوی شناختی، نمایش اطلاعات (مثل شبکه‌ها یا ماتریسها) و نظایر آنها اشاره کرد.